

Vytěsnění akciové minority

Nucený přechod účastnických cenných papírů

Klasifikace korporací

- Koncentrace
  - block-holder regime v. roztržitěná struktura
  - obchodovatelnost (public)
    - kótované (publicly listed joint-stock company)
    - soukromé (uzavřené)

Práva akcionáře

§ 31 až 34 ZOK – „podíl představuje účast akcionáře na společnosti a práva z účasti plynoucí“

ZÁKLADNÍ AKCIONÁŘSKÁ PRÁVA – „kmenová akcie“

- a) právo na divi + likvidačním zůstatku + řízení § 256 odst. 1
- b) Práva kvalifikovaných akcionářů (§ 365 a násl.)
- c) Práva stabilizující postavení akcionáře – přednostní upsání nových akcií (§ 484 a násl.) a podílet se na zvýšení ZK ze zdrojů společnosti (§ 496 a násl.)
- d) Práva chránící hodnotu akcionářovy investice před zásahy rozhodnutím VH, např. Veřejný návrh smlouvy na odkup akcií , osobám, které v některých případech nehlasovaly /např. zpřísnění převoditelnosti/ (§ 327), Vytěsnění, Squeeze-out /§ 375/ Povinnost společnosti odkoupit akcie na jméno, pokud je jeho převoditelnost podmíněna souhlasem orgánu společnosti, a tento ho odmítl udělit, ačkoliv podle stanov nebyl povinen (§ 372 odst. 3 ZOK)

Minorita

§ 31 až 34 ZOK – „podíl představuje účast akcionáře na společnosti a práva z účasti plynoucí“

ZÁKLADNÍ AKCIONÁŘSKÁ PRÁVA – „kmenová akcie“

- a) právo na divi + likvidačním zůstatku + řízení § 256 odst. 1
- b) Práva kvalifikovaných akcionářů (§ 365 a násl.)
- c) Práva stabilizující postavení akcionáře – přednostní upsání nových akcií (§ 484 a násl.) a podílet se na zvýšení ZK ze zdrojů společnosti (§ 496 a násl.)
- d) Práva chránící hodnotu akcionářovy investice před zásahy rozhodnutím VH, např. Veřejný návrh smlouvy na odkup akcií , osobám, které v některých případech nehlasovaly /např. zpřísnění převoditelnosti/ (§ 327), Vytěsnění, Squeeze-out /§ 375/ Povinnost společnosti odkoupit akcie na jméno, pokud je jeho převoditelnost podmíněna souhlasem orgánu společnosti, a tento ho odmítl udělit, ačkoliv podle stanov nebyl povinen (§ 372 odst. 3 ZOK)

Podstata vytěsnění

- Existence hlavního akcionáře
- Nedobrovolnost (předchod)
- Nabytí 100% podílu HA
- Zachování existence společnosti
- Model – Companies Act 1929
- Směrnice o nabídkách převzetí 2004/25/ES
- V ČR od 1. 7. 2005 (ObchZ), následovalo 172 vytěsnění (bez garancí)

Legitimace vytěsnění

- Hospodářské argumenty
  - Efektivnost řízení
  - Černé pasažérství
  - Pravidlo Wall Streetu
  - Racionální apatie
- Ochrana před zneužitím
  - Eliminace patologického chování minority

Právní úprava

- ZOK
- OZ
- ZPKT
- Nabídky převzetí
- Zákon o zvláštních řízení soudních (přezkum platnosti usnesení VH)
- OSŘ (dorovnání)

+

Zdroje v sekundárním evropském právu:

Směrnice o nabídkách převzetí 201/1132

Směrnice o právech akcionářů ve společnostech s kótovanými akcemi
2007/36/ES

Klíčové otázky vytěsnění

- *Akcie jako předmět vlastnického práva*
- *Přiměřenost zásahu*
- *Legitimní očekávání vlastníků*
- *Hranice pro „hlavního akcionáře“*
- *Výše kompenzace a její podoba*
- *Procedura, informace*
- *Pasivita akcionářů*
- *Kompenzace (ochod za spravedlivých podmínek)*

Ústavní soudy

- Nález Pl. ÚS 56/05 z e dne 27. 3. 2008 : vytěsnění není vyvlastněním podle čl. 11 odst. 4 Listiny
- **Českomoravský cement**
- Legitimita očekávání držitele akcií „nedosahuje takové intenzity jako legitimní očekávání vlastníků jiného majetku, vzhledem k tomu, že samotné vlastnictví akcií nezaručuje akcionářům neměnné postavení ani absolutní rovnost akcionářů ... a z povahy akciové společnosti vyplývá možnost »rizika změn postavení jejich společníků, zejména minoritních akcionářů«

Vytěsnění v ZOK

- § 375 – 390

Hlavní akcionář

- 90%
- Přičítání podílů (dceřiné společnosti – sporné, analogicky NP)
- Co akcie, pro které platí zákaz hlasování (srov. § 426 ZOK)
- Titul nerozhodný (tj. i zápůjčka)
- Co nesplacené a nevtělené akcie? – 256 odst. 4 ZOK **sporné**
- Co prioritní akcie? – § 382
- Co vícenásobná hlasovací práva?
- Rozhodný den? § 391 ZOK
- NS 29 Cdo 1169/2011
- Prodej akcií HA v mezidobí?
- Legitimace HA

Iniciace VH a rozhodnutí o vytěsnění

- Svolání VH
- Lhůta pro rozeslání pozvánky
- Lhůta pro svolání VH
- Zkrácení lhůty?
- Výzva zástavním věřitelům
- Kvorum
- Kvalifikovaný NZ
- Zápis usnesení do OR

Přechod vlastnického práva

- Nikoliv smluvní přímus!
- Originární nabytí
- Daňové aspekty
- Přechází akcie, ZL
- Vyměnitelné a prioritní dluhopisy (§ 286 ZOK)
- Opční listy (§ 295 ZOK)
- Nesplacené i neinkorporované akcie
- I samostatně převoditelná práva

Přiměřené protiplnění

- Způsoby určení přiměřenosti, § 4 odst. 2
- Znalec a jeho nezávislost, ÚS 56/05
- Speciální pravidla pro kótované korporace
- Metodické stanovisko ČNB
- Určení rozhodného dne
- Vznik práva na protiplnění
- Prezentace akcií
- Výplata protiplnění, pověřená osoba - § 378 odst. 2 ZOK
- Úpadek – § 378 odst 4
- Promlčení práva na protiplnění

Soudní ochrana

- Návrh na vyslovení neplatnosti VH
- Legitimace
- Důvody
- Právo na dorovnání